

Dövizle Endeksli Hayat Sigortası Dönüşlerinde Kur Farkları Gelir Vergisi Stopaj Matrahına Dâhil Edilmelidir

Mustafa Çelik

Vergi Danışmanı

Tarih: 12.10.2026

Kısa Cevap

Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) tarafından yayımlanan güncel özelgede; dövizle endeksli olarak düzenlenen hayat sigortası poliçelerinin süre dolumu veya erken sonlandırılması (ayrılma/iştira) nedeniyle sigortalılara yapılan toplu ödemelerin içerdiği irat tutarı üzerinden yapılacak **Gelir Vergisi kesintisi (stopaj) matrahının tespitinde, anaparaya isabet eden kur farklarının da irat tutarına dâhil edilmesi gerektiği** açıklanmıştır.

Düzenlemenin ve Özelgenin Kapsamı

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun (GVK) 75'inci maddesinin ikinci fıkrasının (15) numaralı bendi ile 94'üncü maddesinin birinci fıkrasının (15) numaralı bendi hükümleri çerçevesinde yayımlanan özelgede öne çıkan hususlar şunlardır:

- **Menkul Sermaye İradı Niteliği:** Şahıs sigorta şirketleri tarafından hayat sigortası poliçeleri kapsamında sigortalılara yapılan irat ve toplu ödemeler, ödenen birikim tutarı ile ödenen primler arasındaki fark (getiri) oranında menkul sermaye iradı sayılmaktadır.
- **Kur Farklarının İrat Matrahına Etkisi:** Dövizle endeksli hayat sigortalarında poliçe süresince ödenen primlerin TL karşılıkları ile poliçe sonunda sigortalıya ödenen toplam tutarın TL karşılığı arasındaki fark birikim getirisi/irat olarak kabul edilir. Bu doğrultuda, **anaparada meydana gelen kur artışları (kur farkları)** da elde edilen irat tutarının ayrılmaz bir parçası sayılarak stopaj matrahına eklenir.
- **Stopaj Uygulaması:** Sigorta şirketleri tarafından hak sahibine yapılan toplu ödemelerde, poliçenin sistemde kalma süresine göre (10 yıldan az, 10 yıl ve üzeri veya vefat/maluliyet hallerinde) GVK m. 94 uyarınca geçerli olan stopaj oranları, kur farkları dâhil edilerek

hesaplanan net irat matrahı üzerinden uygulanacaktır.

Kimler Etkileniyor?

GİB özelgesinde yer alan vergilendirme esaslarından doğrudan etkilenen taraf ve kurumlar:

- Dövizde endeksli veya dövizde dayalı hayat sigortası poliçesi bulunan gerçek kişi sigortalılar ve birikim sahipleri
- Türkiye'de faaliyet gösteren hayat ve emeklilik sigortası şirketleri
- Sigorta şirketlerinin aktüerya, mali işler ve vergilendirme operasyon birimleri
- Şahıs sigortası getirilerinin vergilendirilmesini takip eden Mali Müşavirler (SMMM), YMM'ler ve Vergi Danışmanları

Kritik Vergisel Esaslar Tablosu

Konu / Parametre	Açıklama / Özelge Esası	Yasal Dayanak
Gelir Türü	Menkul Sermaye İradı (MSİ)	GVK m. 75/15
Kur Farkının Durumu	Stopaj Matrahına Dâhil Edilir	GİB Özelgesi (39057)
Vergilendirme Yöntemi	Kaynakta Kesinti (Stopaj / Tevkifat)	GVK m. 94/15

Operasyonel Kontrol Listesi

- Hayat ve emeklilik sigortası şirketleri, dövizde endeksli poliçelerin sonlanması/iştira işlemlerinde yazılım otomasyonlarındaki stopaj matrahı hesaplama algoritmasına anapara kur farklarını dâhil edecek şekilde güncelleme yapmalıdır.
- Mükellefler ve sigortalılar, poliçe dönüşlerinde elde ettikleri net tutarları hesaplarken yabancı para birikimindeki kur artışlarının stopaj kesintisine tabi tutulacağını dikkate alarak nakit akış planlaması yapmalıdır.
- Yıllık gelir vergisi beyannamesi sınırlamalarında, hayat sigortalarından elde edilen ve kaynakta stopaja tabi tutulan iratların beyan dışı kalma veya beyana dâhil edilme şartları GVK m. 86 çerçevesinde kontrol edilmelidir.

Yanlış Yorumlanabilecek Noktalar

Dövizde endeksli hayat sigortalarında ödenen primlerin geri alınması esnasında oluşan kur farkı, safi bir sermaye değer artışı veya muafiyet kapsamında değerlendirilmez. Özelgeye göre ödenen primlerin TL tutarı ile geri alınan toplu paranın TL karşılığı arasındaki her türlü olumlu fark (kur farkı dâhil) "irat" kabul edilmekte ve stopaj matrahına girmektedir.

Sık Sorulan Sorular

Dövizle endeksli hayat sigortası ödemesinde kur farkından vergi kesilir mi?

Evet. GİB'in 39057 sayılı özelgesine göre dövizle endeksli hayat sigortası poliçesinin sonlanması nedeniyle yapılan toplu ödemelerde, anaparaya ilişkin kur farkları irat tutarına dâhil edilerek Gelir Vergisi stopajına tabi tutulur.

Stopaj kesintisini kim beyan edip öder?

Stopaj kesintisi ödemeyi yapan hayat sigortası şirketi tarafından vergi sorumlusu sıfatıyla kaynakta kesilir ve Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi ile vergi dairesine ödenir.

Resmî Kaynaklar

- Gelir İdaresi Başkanlığı - Dövizle Endeksli Hayat Sigortasında İrat ve Stopaj Matrahı Özelgesi (Sayı: 39057)

PROZON'DAN

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirküleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/dovize-endeekli-hayat-sigortasi-donuslerinde-kur-farklari-gelir-vergisi-stopaj-matrachina-dahil-edilmelidir/> adresindeki sirkülerden 12.10.2026 17:40 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net